

International JOURNAL of SOCIAL and HUMANITIES SCIENCES RESEARCH (JSHSR)

Uluslararası Sosyal ve Beşeri Bilimler Araştırma Dergisi

Received/Makale Geliş 11.12.2022
Published /Yayınlanma 31.01.2023
Volume/Issue (Sayı/Cilt)-ss/pp 10(91), 172-183

<http://dx.doi.org/10.26450/jshsr.3549>
Research Article
ISSN: 2459-1149

Doç. Dr. Günay AKGÜN
<https://orcid.org/0000-0003-3775-567X>
Gazi Üniversitesi, Gazi Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğt. Böl. Müzik Eğt. ABD, Ankara / TÜRKİYE

Ahmet ÖZ
<https://orcid.org/0000-0003-1665-5178>
Ankara / TÜRKİYE

EĞİTİM FAKÜLTELERİ MÜZİK EĞİTİMİ A.B.D. DERS PROGRAMLARINDA YER ALAN OKUL ÇALGILARI DERSİNİN MÜZİK ÖĞRETMENLERİNİN GÖRÜŞLERİNE DAYALI OLARAK İNCELENMESİ¹

FACULTY OF EDUCATION OF MUSIC EDUCATION DEPARTMENT SCHOOL INSTRUMENTS INCLUDED IN THE COURSE PROGRAMS EXAMINATION OF THE COURSE BASED ON THE OPINIONS OF MUSIC TEACHERS

ÖZET

Bu araştırma; eğitim fakülteleri müzik eğitimi anabilim dallarındaki ders programlarında yer alan okul çalgıları dersinin, ilk ve ortaöğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenleri tarafından kullanılabilirlik düzeyinin belirlenmesi amacıyla yapılmaktadır. Araştırma konusuyla ilgili olarak literatür taranmış ve Milli Eğitim Bakanlığına bağlı ilk ve orta öğretim kurumlarında görev yapan müzik öğretmenlerine anket uygulanmıştır. Elde edilen bulgu ve sonuçlar değerlendirilerek; müzik öğretmenlerinin, okul çalgılarını müzik derslerinde daha verimli kullanabilmeleri için üniversite ders programlarında okul çalgıları dersleriyle ilgili yapılması gereken düzenlemeler üzerinde durulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Müzik Eğitimi, Okul Çalgıları, Okul Çalgıları Dersi, Öğretim Programı.

ABSTRACT

The purpose of this research is to determine the level of usability of the school instrument lessons in the syllabuses at the education faculties' music education departments by the music teachers working in the primary and secondary education institutions. The literature about the research subject is examined and a questionnaire was administered to music teachers in primary and secondary educational institutions in the Ministry of Education. The evaluation of the obtained findings and results; focused on the regulations should be done on the university syllabus so that music teachers can use the school instruments more efficiently in the music lessons.

Keywords: Education of Music, School Instruments, the Lessons of School Instrument, Curriculum.

1. GİRİŞ

“Biyo-kültürel ve sosyal” bir varlık olan insan, kendisini sürekli incelemesi bakımından evrende önemli bir yer edinmiştir. İnsanoğlu varoluşundan itibaren temel ihtiyaçlarını karşılamanın ötesinde anlama tutkusu ile bilgi üretmiş ve kendinde var olan yetenekleri geliştirerek kendinden sonraki nesle aktarma çabası içinde olmuştur. Toplumsallaşma süreci içinde olan insan, toplumsal bir varlık olduğunu ve olmaya devam edeceğini göstermek için, sürekli öğrenmiş ve öğretmiştir (Milli, 1999: 1).” Bu bağlamda da kültür kavramı ortaya çıkmıştır.

“Kültür, toplumların değer yargılarının, yaşayış biçiminin, düşünce tarzının, estetik duygularının, dininin, dilinin, ekonomik yapısının, sosyal hayatının ve daha pek çok farklı özelliklerinin toplamıdır. Tylor’a göre kültür, bir toplumun üyesi olarak, insanoğlunun öğrendiği (kazandığı) bilgi, sanat, gelenek-görenek ve benzeri yetenek, beceri ve alışkanlıkları içine alan karmaşık bir bütündür.” (Güvenç, 2003: 101).

¹ Bu çalışma Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsünde Doç. Dr. Günay Akgün danışmanlığında öğrenci Ahmet Öz tarafından tamamlanan yüksek lisans tezinden üretilmiştir.

Kültürlerine bağlı olarak her toplum, diğer toplumlardan farklılık göstererek gelişmekte ve böylece kuşaklar arası kültürel devamlılık sağlanmaktadır. Toplumlarla ilgili bilgilere, o toplumun kültürü incelenerek ulaşılabilmektedir.

Toplumsal kültürün temel öğelerinden birisi de sanattır. Sanat birey ve toplum yönünden önemli bir uğraş ve üretim alanıdır. Sanatın önemli bir dalı da müziktir. “Müzik, duygu, düşünce, tasarım ve izlenimleri, belli durum, olgu ve olayları, belirli bir amaç ve yöntemle, belirli bir güzellik anlayışına göre işlenerek birleştirilmiş seslerle anlatan estetik bir bütündür.” (Uçan, 1994: 24).

Edman, müzik hakkındaki görüşlerini şöyle dile getirmektedir:

“İlk işitişte o kadar eksiksiz olarak doğal, daha yakından bakılınca son derece disiplinli ve ölçülü, hem batarcasına duygusal, hem soğuk bir biçimde zihinsel olan bu sanatın, hayatla toplum üzerindeki etkileri düşünüldüğünden de fazladır. Hem özgürlüğü, hem disiplini ile müzik, uygar bir toplumun ne olabileceğini gösteren bir örnektir” (Edman, 1977: 58)

İnsanlık tarihi boyunca müzik, insan yaşamında pek çok işlevi gerçekleştirmiştir. Müziğin işlevleri; “bireysel toplumsal, kültürel, ekonomik ve eğitimsel” olmak üzere beş kümede toplanabilir (Uçan, 1994: 13):

1. Müziğin bireysel işlevleri, bireyin dengeli ve doyumlu, sağlıklı ve başarılı, duyarlı ve mutlu olması için bilişsel, duyuşsal ve devinişsel yapıları üzerinde olumlu izler bırakan müziksel uyarılma ve tepkide bulunma biçimlerini kapsar.
2. Müziğin toplumsal işlevleri, bireyler, birey ile toplum, toplumsal kesimler ve toplumlar arası tanışma, anlaşma, kaynaşma, dayanışma, yaklaşma, işbirliği, birleşme ve bütünleşme sağlanmasında müziğin oynadığı rolleri kapsar.
3. Müziğin kültürel işlevleri, kültürü artırıcı, kültürel özellikleri taşıyıcı ve kuşaktan kuşağa aktarıcı, kültürler arası ilişkileri zenginleştirici müziksel birikim ve etkinlikleri kapsar.
4. Müziğin ekonomik işlevleri, sanatsal öz korunmakla birlikte müzik alanında giderek belirginleşen sunu-istem, üretim-dağıtım-tüketim ilişkilerinin ağır bastığı çalışma ve düzenlemeleri kapsar.
5. Müziğin eğitimsel işlevleri, bireysel, toplumsal, kültürel ve ekonomik işlevleri düzenli, sağlıklı, etkili, verimli ve yararlı olmasını sağlamaya yönelik müziksel öğrenme etkinliklerini ve bunlara ilişkin düzenlemeleri kapsar.”

Yukarıda sıralanan bu işlevler incelendiğinde müzik eğitiminin önemi de ortaya çıkmaktadır. Uçan, müzik eğitimi şöyle açıklamaktadır (1997:21):

“Müzik eğitimi, insanlara müziksel davranış kazandırma ve insanların müziksel davranışlarını geliştirme sürecidir. Bu süreç her insanın kendi yaşantısı üzerine kuruludur, kendi yaşantısı üzerine odaklanır. Bunun yanı sıra belirli ilkelere dayalı olarak bilinçli, amaçlı ve düzenli yöntemli işler. Bu bakımdan müzik eğitimi bilinçli, amaçlı ve düzenli bir müziksel etkinliktir. Müzik eğitimi süreci, önceden düşünülerek tasarlanır, planlanarak uygulanır, uygulanarak gerçekleşir. Bunlara göre müzik eğitimi, insanlara kendi yaşantıları yoluyla bilinçli, amaçlı, yöntemli olarak değiştirme-dönüştürme, geliştirme ve yetkinleştirme sürecidir.”

Bozkaya ise müzik eğitimi şöyle tanımlamıştır (2001: 14): “Müzik eğitimi, Türk Eğitim Sistemi içinde sanat eğitiminin bir alt boyutu olup bir amaca yönelik olarak (genel, mesleki, özengen) estetik temele dayalı müziksel davranış geliştirme ve müziksel kimlik oluşturma sürecidir.”

Müzik eğitimi süreçlerini, kapsamları ve sürecin kazandırdığı müziksel davranışlar açısından üç ana başlık altında inceleyebiliriz: Bunlardan ilki “Genel Müzik Eğitimi”dir. Genel müzik eğitimi okul öncesi çağından başlayıp; meslek, bölüm ya da program ayırt etmeksizin bireyin eğitim yaşantısının her aşamasında var olması gerekli bir boyuttur. Bu gerekliliği Uçan (1994:26) şu şekilde ifade etmektedir: “Genel müzik eğitimi, aslında her düzeyde herkes için zorunludur ya da zorunlu olmak durumundadır. Çünkü müzik, her düzeyde herkese kazandırılması esas olan “asgari genel kültür” ün başta gelen ayrılmaz öğelerinden biridir.” Genel müzik eğitimi bireyin müziksel yaşantısında farklılık, çeşitlilik, seçicilik, bilinçlilik, farkındalık ve eleştiri gücü kazandırmak amacıyla her yaşta verilmesi gereken, herkes için ihtiyaç olan bir müzik eğitim türüdür. Okul öncesi ve ilköğretim aşamalarında verilen eğitimin amacı asgari düzeyde müzik kültürünü oluşturmaktır. Bu süreçte temel müzikal davranışlar oyunlaştırılarak uygulanan çalışmalar çerçevesinde verilirken, her çocuğu bütün yönleriyle

tanımaya ve geliştirmeye çalışırken müzik yeteneği bakımından da tanımaya, onlara yeteneklerine göre müzik eğitimi vermeye, çok yetenekli çocuklar olursa bu türlü çocuklara, yeteneklerini geliştirecek bir ortam hazırlamaya önem verilmelidir (Sun, 2002, s.31). Bu aşamada hobi ve mesleki boyutta öğrenci yönlendirilebilir. Daha ileriki yıllarda müzik eğitimi, ortaöğretim ve yükseköğretim çağlarında bireyin “asgari ortak- genel müzik kültürü”nü çeşitlendirip zenginleştirerek geliştirirken, giderek, daha çok bilişsel ve duyuşsal ağırlıklı bir niteliğe bürünür (Uçan, 1994: 26).

Müzik eğitim türlerinin ikincisi “Özengen Müzik Eğitimi”dir. “Özengen Müzik Eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalına özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup, etkin bir müziksel katılım, zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar.” (Uçan, 1994: 27). Bu müzik eğitim türü, müziğe özel istek ve ihtiyaç duyan bireyler içindir. Herkes için zorunlu değildir. Genel müzik eğitimi esnasında doğabilecek özel ilgiler veya bireysel ihtiyaçlar sonucunda yönelebilecek bir müzik eğitimi türüdür. Özengen müzik eğitiminden sonra “mesleki müzik eğitimi”ne geçişler söz konusu olabilmektedir. Özengen müzik eğitiminin müzik eğitim türleri arasındaki aşamalılığın önemli bir basamağı olduğunu ifade edebiliriz. Özengen müzik eğitimi, müzik kurslarında, Halk Eğitim Merkezlerinde, çeşitli topluluklarda (korolar, orkestralar) verilmektedir.

Müzik eğitim türlerinin üçüncüsü “Mesleki Müzik Eğitimi”dir. Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütünü, bir kolunu ya da dalını, o bütün, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme eğilimi gösteren, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup, dalın, işin, ya da mesleğin gerektirdiği müziksel davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar. Müzik sanatçılığı eğitimi, (bestecilik eğitimi, seslendiricilik/ yorumculuk eğitimi), müzikbilimcilik eğitimi, müzik öğretmenliği (eğitimciliği) eğitimi, müzik teknolojisi eğitimi, mesleki müzik eğitiminin başlıca dallarını (kollarını) oluşturur (Uçan, 1994: 27). Mesleki müzik eğitimi örgün eğitim kurumlarında gerçekleştirilir. Mesleğin gerektirdiği özel durumlarda diğer pek çok mesleğin aksine, çok küçük yaşta bu eğitime başlamak gereklidir. Mesleki müzik eğitimi başlangıcı ilköğretim çağına dek inebilmektedir.

Müzik eğitimine çok geniş bir çerçeveden bakılması gerektiğini söylemek mümkündür. “Müzik eğitiminin tüm yönleriyle doğru kavranması ve bu kavrayışın gerçekçi, sağlam ve tutarlı bir temele dayandırılması zorunludur. Bu bağlamda, böyle bir temel üzerine kurulan müzik eğitiminin genel, özengen ve mesleki türleriyle bir bütün olarak ülkenin gerçeklerine, toplumun beklentilerine, alanın özelliklerine ve çağın gereklerine uygun bir çerçeve içine alınması ve böylece gerçek yörüngesine oturtulması gerekmektedir (Uçan, 1994:7).

2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Ülkemizde mesleki müzik eğitimi üniversitelerde verilmektedir. Konservatuarlar sanatçı yetiştirirken, fakültelere bağlı müzik eğitimi anabilim dalları müzik öğretmeni yetiştirmektedir. Müzik öğretmenliği programları teorik ve uygulamalı pek çok dersi kapsamaktadır. Müzik öğretmenliği programlarında yer alan uygulamalı derslerden birisi de “okul çalgıları” dersidir. Eğitim fakültelerindeki okul çalgıları dersleri bağlama, gitar, blokflüt ve mandolin çalgılarını kapsamaktadır.

“Okul çalgıları arasında en yaygın kullanılan telli çalgı, orta Asya’da kopuz olarak adlandırılan sazdır. Anadolu’da kopuz, sazın yanı sıra bağlama olarak da adlandırılmaktadır. Kopuzun “saz” olarak adlandırılması 17. yüzyıldan sonra madeni tellerin takılması ile başlamıştır. Madeni tellerin sazlık vızıltısı gibi sızlanmalarından dolayı bu adlandırma kullanılmıştır.” (Gazimihal, 1961, s.2299-2300). Bunun yanı sıra “Bağlama adının sapa bağlanan perdelerle yakın ilişkisi olduğu da düşünülmektedir.” (Kaynar, 1996). Bağlama aynı zamanda, okullarda kursu en kolay verilen çalgıdır. Tekli ya da çoklu olarak çalınabilmektedir. “Anadolu halk müziğinin icra edilmeye başlanması sonucunda gelişen ihtiyaca, saz boyları standartlaştırılmış ve grup teşkil edecek şekilde bağlama ailesi oluşturma yönüne gidilmiştir.” (Parlak, 2000:61). Günümüzde birbirinden farklı özelliklere sahip olan bağlamalar mevcuttur. “Standart bağlama ailesini oluşturulan sazlar büyükten küçüğe doğru Meydan Sazı, Divan Sazı, Tambura, Bağlama Curası ve Tambura Curası şeklinde isimlendirilmiştir.” (Turhan, 2000:399).

Bir diğer popüler okul çalgısı ise gitardır. Okullarda kursu verilebilecek bir çalgıdır. Gitar hassas bir yapıya sahiptir.

“Gitar, ani ve büyük sıcaklık farklarından korunmalıdır. Havadaki nem oranına dikkat edilmediği takdirde çatlaklar ya da birleşim yerlerinden açılmalar oluşabilir. Kuru bir iklim çatlak oluşmasına, tellerin yükselmesine (tellerin saptan uzaklaşmasına) neden olabilir. Bu

gibi durumlarda nemlendirici kullanılmalıdır. Gitar için ideal olan nem oranı %55-%75'dir." (Kanneci, 2009: 4).

Diğer bir okul çalgısı ise mandolindir. Aktürk ve Yıldız'ın (2021:13) yaptıkları bir araştırmada, "Mandolin boyut olarak öğrenciler (orta okul ve lise) için uygun bir çalgıdır." ifadesine öğretim elemanlarının %40,7'si tamamen katıldığını, %52,5'i oldukça katıldığını, %1,7'si kararsız olduğunu, %1,7'si az katıldığını ve %3,4'ü hiç katılmadığını belirtmektedir. Bu verilere göre araştırmaya katılan öğretim elemanları, "Mandolin boyut olarak öğrenciler (ortaokul ve lise) için uygun bir çalgıdır." ifadesine büyük ölçüde katılmaktadır. Portatif ve güzel sesi ile kursu açılabilir ve okullarda okul çalgısı olarak kullanılması çok uygundur.

Blokflüt, okullarda her sınıfta ve tüm öğrenciler tarafından rahatlıkla kullanılacak bir çalgıdır. Başlıca çeşitleri, soprano, alto, tenor ve bas blokflüttür. Bunlardan soprano do blokflüt okullarda müzik eğitiminde çok yaygın olarak kullanılmaktadır. Blok flüt eğitimi ile çocuklarımızın evrensel bir dil sayılan müzik dilini öğreneceklerini ve bu büyüleyici dil ile kendilerini ifade etme olanağına kavuşacaklarını ifade edilmektedir (Ünal, 1987).

Araştırmanın örneklemini doksan müzik öğretmeni oluşturmaktadır. Müzik öğretmenlerine iki bölümden oluşan anket uygulanmıştır. Birinci bölümde, araştırmaya katılan öğretmenlerin görevli oldukları öğretim kurumu, hizmet süreleri, haftalık ders yükü, ana ve yardımcı çalgıları gibi kişisel özelliklerine ilişkin sorular yer almıştır. Anketin ikinci bölümünde ise müzik öğretmenlerinin okul çalgıları dersine ilişkin görüşlerinin saptandığı değerlendirme soruları bulunmaktadır.

2.1. Müzik Öğretmenlerinin Kişisel Özelliklerine İlişkin Bulgular

Tablo 2.1.1. Müzik Öğretmenlerinin Görev Yaptıkları Okullar

GÖREV YAPILAN OKUL	f	%
İlköğretim Okulu	63	70.00
Lise	10	11.11
Bilim Sanat Merkezi	17	18.89
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.1.1'de örneklemini oluşturan müzik öğretmenlerinin % 70'inin ilköğretim okullarında, % 11.11'inin liselerde ve % 18.89'unun da bilim sanat merkezlerinde görev yaptıkları görülmektedir. Bu bağlamda örneklemini oluşturan müzik öğretmenlerinin çoğunluğunun ilköğretim okullarında görev yaptıkları ve okul türü bakımından da okul çalgıları derslerinin uygulama alanıyla oranlı bir ölçüde örneklem grubu ortaya çıkmıştır.

Tablo 2.1.2. Müzik Öğretmenlerinin Hizmet Süreleri

HİZMET SÜRESİ	f	%
1-5 Yıl	44	48.89
6-10 Yıl	10	11.11
11-15 Yıl	28	31.11
16-20 Yıl	8	8.89
20 Yıldan Fazla	0	0.00
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.1.2'de örneklemini oluşturan öğretmenlerin % 48.89'unun 1-5 yıl, % 11.11'inin 6-10 yıl, %31.11'inin 11-15 yıl, % 8.89'unun 16-20 yıl hizmet sürelerinin bulunduğu görülmektedir. Ancak örneklemini oluşturan öğretmenler arasında 20 yıldan fazla görev yapmış öğretmen bulunmamaktadır.

Tablo 2.1.3. Müzik Öğretmenlerinin Haftalık Ders Yükleri

DERS YÜKÜ	f	%
1-5 Saat	0	0.00
6-10 Saat	0	0.00
11-15 Saat	29	32.22
16-20 Saat	17	18.89
20 Saatten Fazla	44	48.89
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.1.3'de izlenebileceği gibi, müzik öğretmenlerinin % 32.22'sinin haftada 11-15 saat, % 18.89'unun 16-20 saat, % 48.89'unun 20 saatten fazla dersi bulunmaktadır. Ancak Tablo 2.1.3'ten de anlaşılacağı gibi 1-5 saat ve 6-10 saat arasında ders yükü olan öğretmen bulunmamaktadır.

Tablo 2.1.4. Müzik Öğretmenlerinin Eğitim Gördüğü Ana Çalgılar

ANA ÇALGILAR	f	%
Şan	9	10.00
Keman	11	12.22
Piyano	8	8.89
Bağlama	10	11.11
Viyola	7	7.78
Viyolonsel	5	5.56
Yan Flüt	17	18.89
Kanun	1	1.11
Gitar	8	8.89
Ud	4	4.44
Klarnet	10	11.11
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.1.4’de görüldüğü gibi müzik öğretmenlerinin eğitimleri sırasında eğitimini gördükleri ana çalgıların % 18.89’unu yan flüt, % 12.22’sini keman, % 11.11’ini klarnet % 11.11’ini bağlama,% 10’unu şan, % 8.89’unu piyano, %8.89’unu gitar,%7.78’ini viyola, % 5.56’sını viyolonsel, 4.44’ünü ud ve % 1.11’ini kanun oluşturmaktadır.

Tablo 2.1.5. Müzik Öğretmenlerinin Eğitim Gördüğü Yan Çalgılar

YAN ÇALGILAR	f	%
Şan	8	8.89
Keman	4	4.44
Piyano	65	72.22
Bağlama	3	3.33
Viyola	1	1.11
Viyolonsel	1	1.11
Yan Flüt	2	2.22
Kanun	1	1.11
Gitar	3	3.33
Ud	2	2.22
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.1.5’de müzik öğretmenlerinin lisans eğitimleri sırasında eğitimini gördüğü yardımcı çalgıların % 72.22’sini, piyano, % 8.89’unu şan, % 4.44’ünü keman, % 3.33’ünü bağlama, % 3.33’ünü gitar, % 2.22’sini ud, % 2.22’sini yan flüt, % 1.11’ini viyola, % 1.11’ini viyolonsel, % 1.11’ini kanun. Bu tabloda görüldüğü gibi yan çalgı seçiminde piyano ağırlık taşımaktadır.

Müzik Öğretmenlerinin Okul Çalgıları Dersine İlişkin Görüşlerine Ait Bulgular

Tablo 2.2.1. Müzik Öğretmenlerinin Üniversite Eğitimi Süresince Aldıkları Okul Çalgıları Derslerinin Öğretmenlik Mesleğiyle İlişkilendirilme Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	4	4.44
Büyük Ölçüde	18	20.00
Kısmen	42	46.67
Çok Az	23	25.56
Hiç	3	3.33
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.1’den anlaşılacağı gibi müzik öğretmenlerinin % 4.44’ü üniversite eğitimleri süresince aldıkları okul çalgıları derslerinin öğretmenlik meslekleriyle “Tamamen”, % 20’si “Büyük Ölçüde”, % 46.67’si “Kısmen”, % 25.56’sı “Çok Az” ilişkilendirmektedirler. % 3.33’ü ise okul çalgıları derslerinin öğretmenlik mesleğiyle “Hiç” ilişkili olmadığını belirtmektedirler.

Tablo 2.2.2: Müzik Öğretmenlerinin Üniversite Eğitimi Süresince Aldıkları Okul Çalgıları Dersleri Öğretim Amaçlarının Belirginliği

BELİRGİNLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	1	1.11
Büyük Ölçüde	18	20.00
Kısmen	50	55.56
Çok Az	19	21.11
Hiç	2	2.22
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.2’den de izlenebileceği gibi, örnekleme oluşturan müzik öğretmenlerinin % 1.11’i üniversite eğitimleri süresince aldıkları okul çalgıları dersleri öğretim amaçlarının belirgin olma durumunu “Tamamen”, % 20’si “Büyük Ölçüde”, 55.56’sı “Kısmen”, % 21.11’i “Çok Az” olarak belirtmişlerdir. % 2.22’si ise öğretim amaçlarının belirginlik düzeyinin “Hiç” olduğu görüşünü savunmuşlardır.

Tablo 2.2.3: Müzik Öğretmenlerinin Üniversite Eğitimi Süresince Aldıkları Okul Çalgıları Dersleri Öğretim Amaçlarının Gerçekleşme Yeterliği

GERÇEKLEŞME DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	2	2.22
Büyük Ölçüde	17	18.89
Kısmen	60	66.67
Çok Az	8	8.89
Hiç	3	3.33
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.3’te de görüldüğü gibi, üniversite eğitimi süresince alınan okul çalgıları derslerinin öğretim amaçlarının gerçekleşme durumunun, müzik öğretmenlerince % 2.22 oranında “Tamamen”, % 18.89 “Büyük Ölçüde”, % 66.67 “Kısmen”, % 8.89 oranında “Çok Az” yeterli bulunduğu görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin % 3.33’ü ise okul çalgıları dersleri öğretim amaçlarının gerçekleşme düzeyini “Hiç” olarak ifade etmektedirler.

Tablo 2.2.4: Okul Çalgıları Derslerinin Müzik Öğretmenliği Görevinde Ders İçi Etkinlikleri Yürütmedeki Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	5	5.56
Büyük Ölçüde	36	40.00
Kısmen	36	40.00
Çok Az	11	12.22
Hiç	2	2.22
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.4’ de okul çalgıları dersinin müzik öğretmenliği görevinde, ders içi etkinlikleri yürütmedeki yeterlilik düzeyleri görülmektedir. Buna göre, müzik öğretmenlerinin % 5.56’sı “Tamamen”, %40’ı “Büyük Ölçüde”, %40’ı “Kısmen”, % 12.22’si “Çok Az” olarak cevaplandırmışlardır. Öğretmenlerin % 2.22’si de okul çalgıları dersinin müzik öğretmenliği mesleğinde ders içi etkinlikleri yürütmede “Hiç” yeterli olmadığını düşünmektedirler.

Tablo 2.2.5: Okul Çalgıları Derslerinin Haftalık Toplam Ders Saatlerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğine Hazırlamadaki Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	2	2.22
Büyük Ölçüde	4	4.44
Kısmen	48	53.33
Çok Az	34	37.78
Hiç	2	2.22
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.5’ten de izleneceği gibi müzik öğretmenlerinin % 2.22’si, okul çalgıları derslerinin lisans programındaki haftalık ders saatleri toplamını, müzik öğretmenliğine hazırlaması bakımından “Tamamen” yeterli bulurken, müzik öğretmenlerinin % 4.44’ü “Büyük Ölçüde”, % 53.33’ü “Kısmen”, % 37.78’i “Çok Az” yeterli bulmaktadır. “Hiç” seçeneğini onaylayan müzik öğretmenlerinin oranı ise % 2.22’dir.

Tablo 2.2.6: Okul Çalgıları Dersleri İçeriğinin Müzik Öğretmenliği Mesleğinde Kullanılabilirlik Bakımından Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	1	1.11
Büyük Ölçüde	44	48.89
Kısmen	27	30.00
Çok Az	15	16.67
Hiç	3	3.33
TOPLAM	90	100.00

Müzik öğretmenlerinin okul çalgıları derslerinin içeriğine ilişkin verdikleri yanıtların, tablo 2.2.6’dan da görüleceği gibi % 1.11’i “Tamamen”, % 48.89’u “Büyük Ölçüde”, % 30’u “Kısmen”, % 16.67’si “Çok Az”, % 3.33’ü “Hiç” şeklinde olduğu görülmektedir.

Tablo 2.2.7: Okul Çalgıları Derslerinin İçeriğinin Ders Dışı Müziksel Etkinliklere Katkı Sağlamadaki Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	2	2.22
Büyük Ölçüde	53	58.89
Kısmen	10	11.11
Çok Az	15	16.67
Hiç	10	11.11
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.7’de ders dışı etkinliklere katkı sağlaması açısından okul çalgıları derslerinin yeterlik durumu gösterilmektedir. Bu soruyla ilgili olarak müzik öğretmenlerinin % 2.22’si “Tamamen”, % 58.89’u “Büyük Ölçüde”, % 11.11’i “Kısmen”, % 16.67’si “Çok Az”, % 11.11’i “Hiç” şeklinde olduğu görülmektedir.

Tablo 2.2.8: Okul Çalgıları Derslerinin Öğrencilerin Müziksel İşitme Yeteneklerini Geliştirme Açısından Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	3	3.33
Büyük Ölçüde	45	50.00
Kısmen	15	16.67
Çok Az	18	20.00
Hiç	9	10.00
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.8’de müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin müziksel işitme yeteneklerini geliştirmede okul çalgıları derslerinden yararlanma oranları görülmektedir. Buna göre Müzik öğretmenlerinin % 3.33’ü “Tamamen”, % 50’si “Büyük Ölçüde”, % 16.67’si “Kısmen”, % 20’si “Çok Az” oranında okul çalgıları derslerinden yararlandıklarını ifade etmektedir. Müzik öğretmenlerinin % 10’u ise öğrencilerin müziksel işitme yeteneklerini geliştirme konusunda “Hiç” yeterli olmadıklarını belirtmektedir.

Tablo 2.2.9: Okul Çalgıları Derslerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğinde Öğrencilere Yönelik Müziksel Zevk Eğitimini Geliştirme Açısından Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	4	4.44
Büyük Ölçüde	50	55.56
Kısmen	18	20.00
Çok Az	11	12.22
Hiç	7	7.78
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.9’den da izleneceği gibi; müzik öğretmenlerinin, öğrencilerin müziksel zevk eğitimlerini geliştirmesinde okul çalgıları derslerinden yararlanma oranlarını belirlemek için sorulan soruya, müzik öğretmenlerinin % 4.44’ü “Tamamen”, 55.56’sı “Büyük Ölçüde”, % 20’si “Kısmen”, % 12.22’si “Çok Az” olarak yanıt vermişlerdir. “Hiç” olarak yanıtlayan müzik öğretmenlerinin oranı ise % 7.78’dir.

Tablo 2.2.10: Okul Çalgıları Derslerinin Müzik Öğretmenliği Mesleğinde Öğrencilere Müziğin Dayandığı Teorik Bilgileri Aktarmadaki Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	5	5.56
Büyük Ölçüde	25	27.78
Kısmen	42	46.67
Çok Az	10	11.11
Hiç	8	8.89
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.10’a göre müzik öğretmenlerinin ilk ve orta öğretim müzik derslerinde, müziğin dayandığı teorik bilgileri aktarmada müzik öğretmeni yetiştirme çerçevesinde aldıkları okul çalgıları derslerinden yararlanma yeterlik durumu % 5.56’sı “Tamamen”, % 27.78’i “Büyük Ölçüde”, % 46.67’si “Kısmen”, % 11.11’i “Çok Az” olarak görülmektedir. Müzik öğretmenlerinin % 8.89’u ise teorik bilgileri aktarmada okul çalgıları derslerinden yararlanma düzeyini “Hiç” olarak belirtmektedir.

Tablo 2.2.11: Okul Çalgıları Derslerinde Öğretilen Staccato ve Legato Çalış Biçimlerini Müzik Öğretmenliği Mesleğinde Uygulayabilme Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	2	2.22
Büyük Ölçüde	35	38.89
Kısmen	44	48.89
Çok Az	2	2.22
Hiç	7	7.78
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.11’de, müzik öğretmenlerinin ses eğitimi alan derslerinde gördükleri staccato ve legato söyleyiş biçimlerini, müzik öğretmenliği mesleğinde uygulayabilme durumları görülmektedir. Buna göre müzik öğretmenleri bu çerçevedeki yeterliklerini, 2.22’si “Tamamen”, % 38.89’u “Büyük Ölçüde”, % 48.89’u “Kısmen”, % 2.22’si “Çok Az” olarak belirtmektedirler. Müzik öğretmenlerinin % 7.78’i ise okul çalgıları derslerinde öğretilen staccato ve legato çalış biçimlerini müzik öğretmenliği mesleğinde “Hiç” uygulayamadıklarını belirtmektedirler.

Tablo 2.2.12: Okul Çalgıları Derslerinde Öğretilen Piano, Forte v.b Nüansları Müzik Öğretmenliği Mesleğinde Uygulayabilme Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	3	3.33
Büyük Ölçüde	54	60.00
Kısmen	23	25.56
Çok Az	1	1.11
Hiç	9	10.00
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.12’de, Müzik öğretmenlerinin okul çalgıları derslerinde gördükleri piano, forte vb. nüansları kullanabilme yeterliklerine ilişkin sonuçlar görülmektedir. Buna göre müzik öğretmenlerinin % 3.33’ü “Tamamen”, % 60’ı “Büyük Ölçüde”, % 25.56’sı “Kısmen”, % 1.11’i “Çok Az” kullanabildiklerini belirtmişlerdir. Müzik öğretmenlerinin %10’u “Hiç” kullanamadıklarını belirtmektedirler.

Tablo 2.2.13: Okul Çalgıları Derslerinde Her Enstrüman İçin Oluşturulan Çalgı Repertuarlarının Müzik Öğretmenliği Mesleğindeki Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	2	2.22
Büyük Ölçüde	3	3.33
Kısmen	43	47.78
Çok Az	34	37.78
Hiç	8	8.89
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.13’te okul çalgıları derslerinde her enstrüman için oluşturulan çalgı repertuarlarının müzik öğretmenliği mesleğindeki yeterliğine ilişkin sorulan soruya müzik öğretmenlerinin % 2.22’si “Tamamen”, % 3.33’ü “Büyük Ölçüde”, % 47.78’i “Kısmen”, % 34.78’i “Çok Az” şeklinde yanıt vermişlerdir. Çalgı repertuarının, müzik öğretmenliği mesleği açısından “Hiç” yeterli olmadığını belirten öğretmenlerin oranı ise %8.89’dur.

Tablo 2.2.14: Okul Çalgıları Derslerinin Müzik Öğretmenlerinin Mesleklerinde Karşılaştıkları Ses Sorunlarını Çözmedeki Yeterliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	1	1.11
Büyük Ölçüde	39	43.33
Kısmen	43	47.78
Çok Az	3	3.33
Hiç	4	4.44
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.14’ten de izlenebileceği gibi müzik öğretmenlerinin mesleklerinde karşılaştıkları ses sorunlarının çözümünde okul çalgıları derslerinden yararlanma düzeylerinin belirlenmesi için sorulan soruya, müzik öğretmenlerinin % 1.11’i “Tamamen”, % 43.33’ü “Büyük Ölçüde”, % 47.78’i “Kısmen”, % 3.33’ü “Çok Az” şeklinde yanıt vermişlerdir. Ses sorunlarının çözümünde okul çalgıları derslerinden yararlanma düzeylerini “Hiç” olarak ifade eden müzik öğretmenlerinin oranı ise % 4.44’dur.

Tablo 2.2.15: Okul Çalgıları Derslerinin Müzik Öğretmenlerinin Mesleklerindeki Müzikalite ve Yorum Çalışmalarına Katkı Sağlamada Yeterliliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	5	5.56
Büyük Ölçüde	24	26.67
Kısmen	44	48.89
Çok Az	8	8.89
Hiç	9	10.00
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.15'ten de izlenebileceği gibi okul çalgıları derslerinin müzik öğretmenlerinin mesleklerindeki müzikalite ve yorum çalışmalarına katkı sağlamadaki yeterliliği için sorulan soruya, müzik öğretmenlerinin % 5.56'sı "Tamamen", % 26.67'si "Büyük Ölçüde", % 48.89'u "Kısmen", % 8.89'u "Çok Az" seçenekleriyle yanıt vermişlerdir. Üniversite eğitimi sırasında alınan okul çalgıları dersinde yapılan müzikalite ve yorum çalışmalarının "Hiç" yeterli olmadığını belirten müzik öğretmenlerinin oranı ise % 10 düzeyindedir.

Tablo 2.2.16: Okul Çalgıları Derslerindeki Sınama Durumlarının Müzik Öğretmenliği Formasyonunun Değerlendirilmesi Açısından Yeterliliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	6	6.67
Büyük Ölçüde	27	30.00
Kısmen	33	36.67
Çok Az	17	18.89
Hiç	7	7.78
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.16'ya göre, üniversite eğitimleri sırasında müzik öğretmenlerine okul çalgıları derslerinde uygulanan sınama durumlarının, müzik öğretmenliği formasyonunu belirleme açısından ne ölçüde yeterli olduğu sorusuna, müzik öğretmenlerinin % 6.67'si "Tamamen", % 30'u "Büyük Ölçüde", % 36.67'si "Kısmen", % 18.89'u "Çok Az" şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu soruya "Hiç" şeklinde yanıt veren müzik öğretmenlerinin oranı ise % 7.78'dir.

Tablo 2.2.17: Okul Çalgıları Derslerinde Uygulanan Ölçme-Değerlendirme Yaklaşımının Müzik Öğretmenliği Mesleğinde Öğrencilere Uygulanan Ölçme-Değerlendirme Etkinliklerine Katkı Sağlamada Yeterliliği

YETERLİK DÜZEYLERİ	f	%
Tamamen	7	7.78
Büyük Ölçüde	24	26.67
Kısmen	42	46.67
Çok Az	8	8.89
Hiç	9	10.00
TOPLAM	90	100.00

Tablo 2.2.17'ye göre, okul çalgıları derslerinde uygulanan ölçme-değerlendirme yaklaşımının müzik öğretmenliği mesleğinde öğrencilere uygulanan ölçme-değerlendirme etkinliklerine katkı sağlaması bakımından ne ölçüde yeterli olduğunun saptanması amacıyla sorulan soruya müzik öğretmenlerinin % 7.78'i "Tamamen", % 26.67'si "Büyük Ölçüde", % 46.67'si "Kısmen", % 8.89'u "Çok Az" şeklinde yanıt vermişlerdir. Bu soruya "Hiç" şeklinde yanıt veren müzik öğretmenlerinin oranı ise % 10'dur.

3. SONUÇLAR ve ÖNERİLER

Bu bölümde; müzik öğretmenlerinin görüşlerine dayalı olarak elde edilen araştırma bulgularından sağlanan sonuçlar maddeler halinde verilmiş ve bu alanda çalışmak isteyen araştırmacılar için öneriler geliştirilerek aşağıda sunulmuştur.

3.1. Sonuçlar

1. Müzik öğretmenlerinin müzik öğretmeni yetiştirme programlarındaki okul çalgıları derslerine yönelik sorulan değerlendirme sorularına ilişkin görüşlerine dayalı sonuçlar aşağıda maddeler halinde verilmiştir.

2. Müzik öğretmenlerinin yaklaşık olarak % 71'i okul çalgıları derslerini, öğretmenlik mesleğiyle "Tamamen" (% 4.44), "Büyük Ölçüde" (% 20), "Kısmen" (% 46.67) ilişkilendirdikleri saptanmıştır. % 71 olan bu oran kısmen memnuniyet verici olup, müzik öğretmeni yetiştiren kurumların okul çalgıları derslerini, müzik öğretmenliği mesleğine hazırlaması bakımından yeterli düzeyde

öğretmediği ve öğretim programlarında bazı iyileştirmelerin yapılması gerektiği sonucunu ifade etmektedir.

3. Müzik öğretmenlerinin yaklaşık olarak % 77'si öğretim amaçlarının “Tamamen” (% 1.11), “Büyük Ölçüde” (% 20), “Kısmen” (% 55.56) belirgin olduğunu belirtmiştir. Müzik öğretmenlerinin % 23'ünün ise belirgin olma durumunu “Çok Az” ve “Hiç” olarak ifade etmiş olmaları öğretim amaçlarının daha fazla belirginleştirilmesi gerektiği sonucunu ortaya koymaktadır.

4. Müzik öğretmenlerinin yaklaşık olarak % 88'i öğretim amaçlarının gerçekleştirilmesini “Tamamen” (% 2.22), “Büyük Ölçüde” (% 18.89), “Kısmen” (% 66.67) yeterli olarak belirtmişlerdir. Müzik öğretmenlerinin, öğretim amaçlarının belirginliği ile öğretim amaçlarının gerçekleştirilmesi konusunda doğru bir orantıda yanıt verdikleri bunun yanı sıra öğretim amaçlarının belirgin olmayışı ile öğretim amaçlarının gerçekleştirilememesi arasında da aynı şekilde doğru orantının bulunduğu sonucuna ulaşılmaktadır. Bu durum öğretim amaçlarının bir bölümünün az belirgin olması dolayısıyla gerçekleştirilebilmelerinin de az düzeyde olduğu sonucunu işaret etmektedir (%12).

5. Müzik öğretmenlerinin yaklaşık olarak % 86'sının ders içi etkinlikleri yürütmede okul çalgıları derslerinden “Tamamen” (% 5.56), “Büyük Ölçüde” (% 40), “Kısmen” (% 40) yararlanabildikleri saptanmıştır. Yetersizlik boyutundan bakıldığında ise yaklaşık olarak % 54 oranında “Kısmen” (% 40), “Çok Az”(% 12.22) ve “Hiç” (% 2.22) seçenekleriyle karşılaşmaktadır. Bu durum yetersizlik boyutundan değerlendirildiğinde okul çalgıları derslerine ait programların geliştirilmesine gereksinim duyulduğu sonucunu ortaya koymaktadır.

6. Okul çalgıları derslerinin haftalık toplam ders saatlerinin müzik öğretmenliği mesleğine hazırlamada % 2.22 oranında “Tamamen” yeterli olduğu, bunun dışında kalan % 98 oranında ise haftalık ders saatleri toplamının yetersizliğinin diğer seçeneklerde benimsenmiş olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Buna göre lisans eğitiminde alınan okul çalgıları haftalık ders saatlerinin artırılmasının gerekli olduğu anlaşılmaktadır.

7. Okul çalgıları derslerinin içeriğinin müzik öğretmenliği mesleğinde kullanılabilirliğini “Tamamen” yeterli olarak ifade eden müzik öğretmenleri % 1.11 oranında kalmıştır. Dolayısıyla müzik öğretmenlerinin yaklaşık olarak % 95'inin okul çalgıları alan derslerinin içeriğine yönelik bazı iyileştirmelerin yapılması gerektiğini ifade ettikleri görülmektedir.

8. Müzik öğretmenlerinin yaklaşık olarak % 73'ünün okul çalgıları dersinin içeriğinin ders dışı müziksel etkinliklere katkı sağlamada “Tamamen” (% 2.22), “Büyük Ölçüde” (% 58.89), ve “Kısmen” (% 11.11) yeterli gördükleri ve bu katkıya olumlu yaklaştıkları sonucuna ulaşılmaktadır.

9. Müzik öğretmenlerinin % 87'sinin okul çalgıları derslerinin öğrencilere müziksel işitme yeteneğinin geliştirilmesine sağladığı katkıyı “Büyük Ölçüde” (%50), “Kısmen” (% 16.67) ve “Çok Az” (% 20) yeterli gördükleri, okul çalgıları derslerinin öğrencilerin müziksel işitme yeteneklerinin geliştirilmesine belirli bir ölçüde katkı sağladığı anlaşılmakla beraber “Tamamen” yeterli seçeneğinde görülen % 3.33'lük oran düşündürücü bir sonuç olarak değerlendirilmektedir.

10. Öğrencilerin müziksel zevk eğitimini geliştirme çalışmalarında okul çalgıları derslerinden yararlanan müzik öğretmenlerinin % 80'inin “Tamamen” (% 4.44), “Büyük Ölçüde” (% 55.56), “Kısmen” (% 20) seçeneklerinde toplandıkları görülmektedir. Bu oran olumlu olup her beş müzik öğretmeninden dördünün müziksel zevk eğitimini geliştirme çalışmalarında okul çalgıları derslerinden mümkün olduğunca yararlanmaya çalıştığını göstermektedir. Bununla birlikte bu oranın % 20'sinin sadece “Kısmen” seçeneğiyle ifade edilmiş olması, müzik öğretmenlerinin müziksel zevk geliştirme çalışmalarında okul çalgıları derslerinden daha fazla yararlanma gereğini duydukları sonucunu ortaya koymaktadır.

11. Müzik öğretmenlerinin yaklaşık olarak % 80'i, müzik derslerinde müziğin dayandığı teorik bilgileri öğrencilere aktarmada, okul çalgıları derslerinden “Tamamen” (%5.56), “Büyük Ölçüde” (% 27.78) ve “Kısmen” (% 46.67) yeterli durumda olduklarını ifade etmektedirler. Bu yüzde değerleri ile her beş müzik öğretmeninden dördünün teorik bilgileri öğrencilere aktarırken ses eğitimi alan derslerinden yararlanma çabası içerisinde oldukları sonucuna ulaşılmaktadır.

12. Staccato ve legato çalış biçimlerinin müzik öğretmenliği mesleğinde uygulanabilirliği bakımından, müzik öğretmenlerinin % 90 oranında başarı sağladıkları görülmektedir. Öğretmenlerin % 10'u ise bu soruyu “Çok Az” (% 2.22) ve “Hiç” (% 7.78) şeklinde cevaplandırmışlardır.

13. Müzik öğretmenlerinin yaklaşık olarak % 89'unun, Piyano, forte v.b. nüansları müzik öğretmenliğinde rahatlıkla uygulayabildikleri görülmektedir. Öğretmenlerin yaklaşık % 11'i bu soruyu "Çok Az" (1.11), "Hiç" (% 7.78) olarak cevaplandırmışlardır.

14. Müzik öğretmenliği mesleği açısından okul çalgıları repertuarlarının yeterliliği konusunda "Tamamen" seçeneğini belirten müzik öğretmenlerinin oranının % 2.22, "Büyük Ölçüde" seçeneğini belirten müzik öğretmenlerinin oranının % 3.33 gibi çok düşük oranlarda kalması düşündürücü bulunmaktadır. Ayrıca müzik öğretmenlerinin % 47.78'inin "Kısmen" seçeneğinde birleşmiş olması, müzik öğretmenlerinin okul çalgıları repertuarlarını müzik öğretmenliği mesleği açısından gerektiği kadar yeterli bulmadıkları sonucunu ortaya koymaktadır. "Çok Az (% 34.78), "Hiç" (8.89) seçeneklerinin toplamının yaklaşık % 47 oranında çıkması ise okul çalgıları repertuarlarının müzik öğretmenliği mesleği açısından yeniden düzenlenmesi ve geliştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

15. Okul çalgıları derslerinin müzik öğretmenliğinde karşılaşılan ses sorunlarının çözülmesindeki yeterliliği konusunda müzik öğretmenlerinin yaklaşık olarak % 91'i "Büyük Ölçüde" (% 43.33), ve "Kısmen" (% 47.78) toplanmışlardır. Bu oran yaklaşık her beş müzik öğretmeninden dördünün karşılaştıkları ses sorunlarının çözümüne ilgilendikleri veya ilgilenmeye çalıştıkları sonucunu göstermektedir. "Çok Az" (% 3.33) ve "Hiç" (% 4.44) şıklarının toplamı ise % 7.77 olmaktadır.

16. Okul çalgıları derslerinin müzik öğretmenliği mesleğindeki müzikalite ve yorum çalışmalarına katkı sağlaması konusunda müzik öğretmenlerinin yaklaşık % 81'i "Tamamen" (% 5.56), "Büyük Ölçüde" (% 26.67) ve "Kısmen" (%48.89) seçeneklerinde toplanmışlardır. Bu sonuca göre müzik öğretmenlerinin çok önemli bir bölümünün, müzikalite ve yorum çalışmalarını yapabilecek durumda olduğu görülmektedir.

17. Okul çalgıları derslerindeki sınama durumlarını, müzik öğretmenlerinin yaklaşık olarak % 66.67'si müzik öğretmenliği formasyonunun belirlenmesi ve değerlendirilmesi açısından "Büyük Ölçüde" (% 30) ve "Kısmen" (% 36.67) yeterli bulmuşlardır. "Tamamen" seçeneğinin % 6.67 oranında kalması, "Çok Az" ve "Hiç" seçeneğinin toplamının % 26 olması, müzik öğretmenliği programı kapsamındaki sınama durumlarına daha fazla önem verilmesinin gerekli olduğu sonucunu ortaya çıkarmaktadır.

18. Okul çalgıları dersinde uygulanan ölçme- değerlendirme yaklaşımının, müzik öğretmenliği mesleğinde uygulanan ölçme-değerlendirme yaklaşımlarına katkısına ilişkin olarak müzik öğretmenlerinin özellikle "Kısmen" seçeneğinde (% 46.67) yoğunlaştığı görülmektedir. Bu sonuca göre müzik öğretmenlerinin, okul çalgıları alan derslerinde uygulanan ölçme-değerlendirme yöntemlerinden yararlandıkları ancak, müzik öğretmenliği mesleğinin gereklerine göre farklı ölçme-değerlendirme yöntemlerini de kullandıkları ortaya çıkmaktadır.

3.2. Öneriler

1. Yukarıdaki sonuçlar ışığında geliştirilen çözüm önerileri aşağıda maddeler halinde belirtilmiştir.
2. Eğitim kalitesinin artırılması amacıyla sınıflardaki öğrenci sayılarının azaltılması ve böylece öğretmenin her öğrenciye daha fazla zaman ayırabilmesi sağlanmalıdır.
3. İlköğretim birinci kademedeki yapılan müzik derslerine, sınıf öğretmeni yerine müzik öğretmenin girmesi sağlanmalıdır.
4. Her okula mutlaka bir müzik odası yapılmalı ve müzik derslerinin bu odada gerçekleştirilmesi sağlanmalıdır. Bunun yanı sıra başta piyano olmak üzere müzik derslerinde kullanılacak enstrümanlar alınarak, müzik odasında müzik öğretmenin hizmetine sunulmalıdır.
5. Okul çalgıları dersleri öğretmenlik mesleğiyle daha fazla ilişkilendirilebilir hale getirilmelidir. Bu amaçla okul çalgıları dersleri, müzik öğretmenliği bölümü mezunlarının, göreve başladıklarında hiç zorlanmadan uyum sağlayabilecekleri, güncelleştirilebilen bilgilerle donatılmalıdır.
6. Okul çalgıları derslerinin içeriklerinde anlatılmak istenenlerin rahatlıkla anlaşılabilir şekilde, net ifadelerle anlatılması sağlanmalıdır. Bu şekilde okul çalgıları dersinin öğretim amaçlarının gerçekleştirilebilme yüzdesi artırılabilir.
7. Okul çalgıları derslerinin içeriği, müzik öğretmenliği mesleğinde kullanılabilirlik bakımından yeniden gözden geçirilmeli, müzik öğretmenliği mesleğindeki ders içi etkinliklere daha fazla yeterli olabilecek hale getirilmelidir.

8. Okul çalgıları derslerinin haftalık ders saatleri toplamının yetersizliği ağırlıklı olarak vurgulanmaktadır. Bu isteğin müzik öğretmenlerinin okul çalgıları derslerine duydukları ihtiyacın çok fazla olmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu nedenle daha yoğun ve yararlı bir ses eğitimi alan dersi programının uygulanabilmesi için haftalık ders saatleri artırılmalıdır.

9. Okul çalgıları derslerinde oluşturulan repertuar, yeniden gözden geçirilmeli, müzik öğretmenliği mesleğinde daha fazla kullanılabilir bir repertuar haline getirilmelidir.

10. Okul çalgıları derslerinin programları kapsamındaki sınama durumları ile ölçme-değerlendirme durumlarına daha fazla önem verilerek, müzik öğretmenlerinin müzik derslerinde uyguladığı sınama durumları ile ölçme-değerlendirme durumlarına da ısk tutacak şekilde yeniden düzenlenmelidir.

11. Milli Eğitim Bakanlığı tarafından, tüm müzik öğretmenlerine okul çalgılarıyla ilgili yurtiçi ve yurt dışında yapılacak olan etkinlikler için maddi destek sağlanmalıdır.

KAYNAKÇA

Aktürk, Z. ve Yıldız, G. (2021). Müzik Eğitimi Anabilim Dallarında Mandolinin Bireysel Çalgı Eğitimi Derslerinde Kullanılmasına Yönelik Öğretim Elemanlarının Görüşleri. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (60), 245-272.

Bozkaya, İ. (2001). *Okul Ortamında Müzik*. Bursa: Özhan Matbaacılık.

Edman, I. (1977). *Sanat ve İnsan, Estetiğe Giriş*. İstanbul: İnkılâp ve Aka Kitabevi.

Güvenç, B. (2003). *İnsan ve Kültür*. (10. Basım), İstanbul: Remzi Kitabevi.

Gazimihal, M. R. (1961), *Saz*. İstanbul: *Türk Folklor Araştırmaları Dergisi*. Cilt VI.

Kanneci, A. (2009). *Klasik Gitar Metodu*, Ankara: Evrensel Müzikeyi.

Kaynar, Ü. (1996). *Türk Halk Kültürü ve Halk Müziği*. İstanbul: Ege Yayınları.

Milli, M.S. (1999). *İlköğretim Okullarında Piyano ve Klavyeli Çalgıların Müzik Öğretmenleri Tarafından Kullanımı ve Eğitime Katkıları*. Yüksek Lisans Tezi, Pamukkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Denizli.

Parlak, E. (2000). *Türkiye'de El İle (Şelpe) Bağlama Çalma Geleneği ve Çalış Teknikleri*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Sun, M. (2002). *Okul Öncesi Eğitiminde Müzik*. İzmir: Müzik Eserleri Yayınları.

Turhan, S. (2000). *Türk Halk Müziğinde Çeşitli Görüşler*. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.

Uçan, A. (1994). *Müzik Eğitimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Uçan, A. (1997). *Müzik Eğitimi, Temel Kavramlar-İlkeler-Yaklaşımlar (İkinci Baskı)*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.

Ünal, S. (1987). *Blokfülüt Çalıyorum I*. Ankara: Evrensel Müzikeyi.